

SAŽETAK PRESUDE

POPOVIĆ I DRUGI PROTIV SRBIJE OD DANA 30. LIPNJA 2020. GODINE ZAHTJEVI BR. 26944/13, 14616/16, 14619/16 i dr.

*Različito postupanje prema civilima s invaliditetom i ratnim veteranima s invaliditetom
bilo je objektivno i razumno opravdano*

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva su paraplegičari. Dijagnosticiran im je 100% invaliditet te su im dodijeljene određene socijalne naknade uključujući naknadu za primanje pomoći od druge osobe. Podnositelji su protiv Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike podnijeli tužbu zbog diskriminacije, tvrdeći da su kao civili s invaliditetom bili diskriminirani u odnosu na ratne veterane s istim invaliditetom jer su im bila dodijeljena manje naknade. Nacionalni sudovi odbili su podnositeljeve tužbene zahtjeve tvrdeći da dodjeljivanje različitih davanja različitim kategorijama osoba s invaliditetom nije predstavljalo diskriminaciju, osobito s obzirom na diskrecijsku ovlast države da odlučuje o pitanjima socijalne politike.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 14. Konvencije, podnositelji zahtjeva su se žalili da ih tužena država diskriminira u pružanju invalidskih naknada. Konkretno, prigovorili su da im je, s obzirom na to da su pripadali kategoriji civila s invaliditetom, u usporedbi s ratnim veteranima s istim invaliditetom dodijeljena puno manja naknada za primanje pomoći i da nisu imali pravo ni na osobnu naknadu za invalidnost ni na ortopedsku naknadu.

OCJENA ESLJP-a

ESLJP je u svojoj sudskoj praksi utvrdio da samo razlike u postupanju koje se temelje na prepoznatljivoj karakteristici ili „statusu” mogu predstavljati diskriminaciju u smislu članka 14. Konvencije (*Fábián protiv Mađarske*, [VV], st. 113.). Kako bi ovaj članak bio primjenjiv, mora postojati razlika u postupanju prema osobama u sličnim ili relativno sličnim situacijama (*Molla Sali protiv Grčke*, st. 133.). Takva razlika u postupanju diskriminirajuća je ako nema objektivno i razumno opravdanje ili drugim riječima ako nema legitiman cilj ili razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti.

Države ugovornice imaju slobodu procjene u odlučivanju je li različito postupanje u određenim situacijama opravdano. Opseg slobode procjene varira ovisno o okolnostima, predmetu i kontekstu (*Stummer protiv Austrije*, [VV], st. 88.).

Što se tiče tereta dokazivanja prema članku 14. Konvencije, sukladno sudskoj praksi ESLJP-a, nakon što podnositelj iznese *prima facie* dokaze da je bilo različitog postupanja, na tuženoj državi je da dokaže da je ono bilo opravdano (*Vallianatos i dugi. protiv Grčke*, [VV], st. 85.).

ESLJP je u pravilu trebao ispitati jesu li podnositelji zahtjeva, kao civili s invaliditetom, bili u „analognoj ili relevantno sličnoj situaciji“ kao ratni veterani s invaliditetom. Međutim, u okviru ovog predmeta smatrao je da to nije bilo nužno jer je, u svakom slučaju, razlika u postupanju između ovih dviju skupina imala objektivno i razumno opravdanje.

Naime, ESLJP je prihvatio argument tužene države da je različito postupanje bilo opravdano različitim načinima na koje su dvije skupine pretrpjele svoje ozljede. S jedne strane, ratni veterani s invaliditetom pretrpjeli su ozljede tijekom svoje vojne službe, dakle u obavljanju dužnosti prema državi, zbog koje su po prirodi stvari bili izloženi višoj razini rizika. Zbog ove razine rizika, njihove ozljede je bilo teško osigurati i bilo je teško, ako ne i nemoguće, dobiti naknadu štete za ozljede koje su im nanijeli agenti druge države koja je sudjelovala u vojnom sukobu. S druge strane, civili s invaliditetom kojima pripadaju podnositelji zahtjeva, bili su ozlijeđeni tijekom nesreća, bolesti ili postupanja trećih osoba.

Razlika u pružanju naknada stoga je bila posljedica različitih položaja ovih skupina. To uključuje i „moralni dug“ koji država ima prema ratnim veteranima zbog njihove službe. Osim toga, razmatrajući ovaj predmet ESLJP je otkrio da u Srbiji civili s invaliditetom koji nemaju sredstva za život imaju pravo na niz davanja koja pojedini ratni veteran možda ne bi mogao ostvariti. Stoga je stvarna razlika u postupanju između ove dvije skupine mogla biti i manja od one koju su podnositelji naveli.

ESLJP je zatim naglasio ono što je više puta ponovio u svojoj sudskoj praksi – kada je riječ o općim mjerama gospodarske ili socijalne politike nacionalna tijela su u načelu u boljem položaju od međunarodnog suda ocijeniti ono što je u javnom interesu. ESLJP stoga poštuje politički izbor zakonodavca, osim ako on nije „očito bez razumnog temelja“ ([Dickson protiv Ujedinjene Kraljevine](#), [VV], st. 78.).

U predmetu podnositelja zahtjeva, ESLJP je zaključio da izbor srpskog zakonodavca nije bio bez razumne osnove te se temeljio na relevantnim i dostatnim razlozima. Slijedom navedenog, ESLJP je, s pet glasova naprema dva, presudio da nije došlo do povrede članka 14. u vezi s člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.